

İSTANBUL TABİP ODASI

HUKUK BÜROSU RAPORU

B Ö L Ü M - I -

HUKUK BÜROSU FAALİYETLERİ

1- DAVALAR

Hukuk Büromuzda 3 avukat görev yapmakta olup, bir meslektaşımız tam zamanlı olarak İstanbul Tabip Odası'nda görev yapmaktadır.

Nisan 2011 tarihi itibarıyla Hukuk Büromuz tarafından (vekaletname sunularak) takip edilen dava sayısı 281'dir.

Hukuk Bürosu işleyişinde iş yükünün önemli bölümünü davalar oluşturmaktadır. Bu nedenle "davalar" başlığı sonraki bölümde daha ayrıntılı olarak aktarılacaktır.

2- HEKİM BAŞVURULARI VE HUKUKİ DANIŞMANLIK

Hukuki danışmanlık hizmeti, 2002 yılından beri düzenli olarak sürdürülmektedir. Hukuki danışmanlık hizmeti Oda merkezinde yapılan görüşmelerle sınırlı kalmamakta; haftanın diğer gün ve saatlerinde de (telefonla ve yüz yüze) danışmanlık hizmeti verilmektedir.

Görev her ne kadar, "hekim olmaktan ve mesleğin uygulanmasından kaynaklanan hukuki sorunlara danışmanlık yapmak" olarak tanımlanmış olsa da, geride bıraktığımız süre içerisinde başvuran hekimler adına çok sayıda savunma/ifade/itiraz ve dava dilekçesi hazırlanmıştır. Bu yöndeki çalışmaların sayısal karşılığını tespit etmek neredeyse imkansızdır.

Başvuru konuları; sağlık alanının bütün sorunlarını karşılayacak çeşitlilikte ve farklılıktadır. Son iki yıllık dönem için; tamgün süreci, aile hekimliği, kötü hekimlik uygulamaları, işyeri hekimliği, mecburi hizmet, sağlık durumu ve eş durumu atamaları, nöbet, tıpta uzmanlık eğitimi, emeklilik süreci, hastane birleşmeleri, özel sağlık kuruluşlarından ücret alamama, makbuz/fatura kesmeye zorlanma nedeniyle yapılan başvuruların, özel bir ağırlık taşıdığını söyleyebiliriz.

3- TOPLANTILAR, SUNULAR, MÜTALAA VE DEĞERLENDİRME YAZILARI

Yönetim Kurulu ve Hukuk Bürosu ilişkilerinde koordinasyon ve bilgi akışının düzenli hale getirilmesi ve Yönetim Kurulu kararlarının oluşturulmasında ihtiyaç halinde hukuki destek sunulabilmesi amacıyla, toplantılara büromuz avukatı da katılmaktadır.

Yönetim Kurulu toplantılarının yanı sıra, sağlık alanını etkileyecek düzenlemeler/değişiklikler nedeniyle yazılı ve sözlü hukuki mütalaalar hazırlamak, keza Yönetim Kurulu ve/veya büro ve komisyonlarca düzenlenen toplantılarda sunular yapmak, Hukuk Bürosu'nun yerine getirdiği görevler arasındadır. Bu çerçevede, hukuk büromuz avukatları Hastane, Üniversite ve Uzmanlık Derneği bünyesinde yapılan toplantılara da katılmaktadır.

Keza Oda'nın Hekimlik Uygulamaları, Özel Hekimlik ve İşyeri Hekimliği Büroları

başta olmak üzere, büroların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda, kimi zaman hukuki görüş sunulmakta, kimi zaman da özellik arzeden başvuru dilekçeleri cevaplanmaktadır.

Büromuzun faaliyet alanları içerisinde önemli bir kategori ve iş yükü açısından ağırlıklı bir bölüm de, bu başlık altında özetlenmeye çalışılan hizmetlerdir.

4- WEB SİTESİNİN VE HEKİM FORUMU'NUN HUKUK SAYFALARI

Web sitesinin hukuk sayfaları hazırlanmakta, alanla ilgili yargı kararları duyurulmakta, değerlendirme yazıları, bilgi notları oluşturulmaktadır.

Hekim Forumu içinse, güncel hukuk sayfaları ile yargı kararlarının duyurulmasına yönelik haberler hazırlanmaktadır.

5- İCRA TAKİPLERİ

Onur Kurulu Kararları nedeniyle para cezası ve/veya yargılama giderine mahkum edilen ancak gerekli ödemeyi yapmamış hekimlere yönelik, uyarı ve ihtarlardan çözüm alınamaması halinde icra takibi yapılmaktadır.

Oda aidatını ödemeyen üyelere yönelik olarak da öncelikle; mektup gönderilmekte, kolaylaştırıcı kampanyalar düzenlenmekte, uyarı ve ihtarlardan çözüm alınamaması halinde; icra takibi yapılmaktadır.

B Ö L Ü M - II -

HUKUK BÜROSU TARAFINDAN TAKİP EDİLEN DAVALAR

A- İSTANBUL TABİP ODASI ADINA AÇILAN DAVALAR:

Meslek örgütünün; halk sağlığı, hekimlik mesleği ve hekimlerin korunmasına yönelik çalışmalarının doğal bir sonucu olarak açılan davalar, bu başlık altında sıralanabilir. Örneğin;

1- Özel Sağlık Kuruluşunda Çalışan Hekimlerden, Tabip Odası Üyelik Belgesi İstenmemesi

İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yayımlanan 31.12.2010 tarihli ve 20046 sayılı yazı ile "bürokrasinin azaltılması, kırtasiyeciliğin önlenmesi" amacıyla çalışmalar yapıldığı belirtilerek, hekim ve uzman hekimlerin çalışma müracaatlarında istenecek belgeler sıralanmıştır. İlgili yazıya göre daha önce özel sağlık kuruluşunda çalışmış olanlardan, "tabip odası üyelik belgesi" istenmeyecektir.

Görüldüğü gibi; Anayasanın 135. Maddesine uygun olarak, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu gereğince kurulmuş ve Kanunun kendisine yüklediği görevleri kamu adına yerine getirme sorumluluğu taşıyan Tabip Odası faaliyetleri, ortadan kaldırılabilecek 'bürokratik evrak fazlalığı' olarak görülmektedir.

Oysa Danıştay'ın kararlarında da belirtildiği gibi; hekimin Tabip Odası'na kayıtlı olduğuna ilişkin belgenin aranmaması halinde *kayıt yaptırmaksızın çalışan hekimlerin tespiti mümkün olmayacağı gibi*, bu hekimlerin deontoloji ve hekimlik meslek etiği kurallarına aykırı davranışlarının denetimi de yapılamayacaktır.

Bu nedenle açılan davada, bugünlerde karar verilmesi beklenmektedir.

2- Vakıf Gureba Eğitim Ve Araştırma Hastanesi'nin Arsa, Bina ve Gelirlerinin Devredilmesi

Ardı adına çıkarılan Kanunlar ile aralarında Vakıf Gureba Eğitim ve Araştırma Hastanesinin de bulunduğu, İstanbul'un çok stratejik ve gözde yerlerinde bulunan araziler el değiştirmiştir. Bu çerçevede "*Vakıf Gureba Eğitim Ve Araştırma Hastanesi'nin bulunduğu arazide Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi*" kurulacağı da ilan edilmiştir.

Böylece **kamu** tüzel kişisi olan Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yönetilen bir mazbut vakfın mal ve hakları, geri dönüşümü olmayacak şekilde devredilmiş, malvarlıkları elden çıkarılmıştır. Oysa vakfın mülkleri de, gelirleri de ancak vakıf senedinde belirtilen amacın gerçekleştirilmesi doğrultusunda kullanılabilir. Bu amaç ise **fakir ve garip hastaların ücretsiz tedavi ve bakımlarıdır**. Ancak "yoksul hastaların ücretsiz olarak tedavi ve bakımının yapılması" amacının yerini "paralı eğitim ve paralı sağlık hizmeti sunacak bir Üniversite kurmak" almıştır. Yani Anayasada düzenlenen sosyal devlet ilkesi de ihlal edilmiştir.

Diğer yandan Bezm-i Alem Vakıf Gureba Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde çalışan, 657 sayılı yasaya tabi ve çoğunluğu sağlık ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfında olan personel yönünden önemli hak ihlalleri yaşanmış, hekimler ya hizmet aktine ve İş Kanunu'na tabi olarak (yani iş güvencesinden yoksun olarak) işçi statüsünde çalışmayı kabul etmek ya da kadrosunun Sağlık Bakanlığı'na devredilmesini kabul etmek seçenekleri ile karşı karşıya bırakılmıştır. Bu koşullarda Üniversite çalışmak istemeyen personel ise adeta cezalandırılarak İl dışına tayin edilmiştir. Özellikle Üniversitede kalmayı tercih eden asistan sayısının çok az olması nedeniyle, asistan tayinleri ülkenin dört bir yanına çıkarılmıştır.

Bu dönemde yaşanan hak ihlalleri için Anayasa Mahkemesi başta olmak üzere çok sayıda hukuki girişim ve müracaatta bulunulmuş, Yönetim Kurulu ile asistan hekimlerin birlikte yürüttüğü mücadele sonucunda il dışı atamalar durdurulmuştur.

3- Hastanelerin Resmi Adıyla "Birleşmesi", Fiilen Kapatılması Süreci

Bilindiği gibi "kentsel dönüşüm" adı altında, çarpık kentleşmenin ortaya çıkardığı problemlere bilimsel, planlı ve programlı bir çözüm aramaktan ziyade; (Sulukule örneğinde çarpıcı bir şekilde görüldüğü gibi) şehrin rant alanları tespit edilip yağmalanmakta, ne kültürel zenginlik, ne tarihi doku, ne kamu yararı gözetilmektedir.

Beykoz Devlet Hastanesi'nin varlığına son verilerek, Paşabahçe Hastanesi ile birleştirilmesi, keza Validebağ Devlet Hastanesi'nin varlığına son verilerek Üsküdar Devlet Hastanesi ile birleştirilmesi kararları da, benzer bir görünümde. Çünkü her iki Hastanenin de coğrafi konumu bir hayli önemli ve stratejiktir. Her ikisi de sağlık hizmet sunumu yönünden, önemli bir işlev üstlendiği halde adeta "gözden çıkarılmış"tır. Bu işlemlere karşı açılan davalar devam etmektedir.

Son olarak; Şişli Devlet Hastanesi'nin varlığına son verilerek, Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne bünyesine dahil edilmiştir. Bakanlık tarafından bu devrin amacı, "kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak" olarak lanse edilse de, aslında hastane binası aile sağlığı merkezine çevrilerek, aile hekimlerine kiraya

verilmiştir. Hukuk büromuzca, bu işlemin iptali için de dava açılmıştır.

4- Mesai Saatlerini Daha da Artıran Genelgeler ve İptal Davaları

Anayasa Mahkemesi tarafından 5947 sayılı kısaca “Tam Gün Kanunu” olarak adlandırılan düzenlemenin yürütmesi durdurulmuş olsa da, ardı ardına yapılan düzenlemeler ile hekimler seçeneksiz ve hatta çaresiz bırakılmaya çalışılmıştır/çalışılmaktadır.

Bu çerçevede getirilen düzenlemelerden biri de Mesai Saatleri Genelgesi’dir. Önce Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından önce 2010/55 sayılı Genelge çıkarılmış, sonrasında da “*Genelge’nin 2. maddesinin hastane yöneticileri ve personel tarafından farklı yorumlandığı*” gerekçesiyle 03.09.2010 tarih ve 2010/65 sayılı Genelge düzenlenmiştir.

Her iki düzenlemede de, öğle tatili olarak adlandırılrsa bile bir saatlik ilave çalışma süresi getirilmekte ve böylece sağlık personelinin günlük sekiz saatlik çalışma süresi dokuz saate çıkarılmaktadır. Esasen çalışma süresi içinde kullanılan öğle yemeği hakkı, Sağlık Bakanlığı tarafından “*bir saatlik öğle tatili*” olarak adlandırılarak çalışma süresine ilave edilmiş ve mesai saati 2368 sayılı Kanun’un yürürlükte olduğu dönemde olduğu gibi 45 saat olarak uygulanmaya devam edilmek istenmiştir.

Bu Genelgelerin iptali talebiyle açılan davalar halen devam etmektedir.

5-Dere Yataklarına Kurulduğu İçin, Sel Felaketinde Zarar Gören Hastaneler Ve Bu Sonuca Yol Açan İlgililer Hakkında Yapılan Hukuki İşlemler

08.09.2009 tarihinde Silivri ve İstanbul’un pek çok bölgesinde yaşanan sel felaketi sonrasında Prof. Dr. Necmi Ayanoğlu Silivri Devlet Hastanesi, Selimpaşa Acil Yardım ve Travmatoloji Hastanesi, Şerife Baldöktü Sağlık Ocağı, Çatalca ilçesinde ise İlyas Çokay Devlet Hastanesi hasar görmüş, sağlık hizmeti verilemez hale gelmiş, hastalar ve kamu sağlık çalışanları ciddi oranda mağdur olmuştur. Mal ve can kaybına neden olan bu ağır faturanın nedeni ise; kamu sağlık kurum ve kuruluşlarının dere yataklarına ve/veya kenarına kurulması, dere yataklarının yanlış şekilde kapatılması ve imar planlarının mevzuata ve bilimsel gereklere aykırı yapılmasıdır. Bu nedenle ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

Ancak ne Sağlık Bakanı, ne İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı, ne Silivri Belediye Başkanı, ne de İl Özel İdaresi başkan ve üyeleri kusurlu bulunmuştur. Tüm ilgililer hakkında takipsizlik kararları verilmiş, itirazlarımızın bir kısmı reddedilmiş, bir kısmında ise henüz karar verilmemiştir.

6- İstanbul Tabip Odası’na ‘Evrak Vermeme’ İşlemleri Nedeniyle Açılan Davalar

Özellikle hekimlere yönelik şikayetlerde; bir değerlendirme yapılabilmesi ve ihlalin tespiti halinde disiplin soruşturması açılabilmesi için, ilgili sağlık kuruluşu uhdesinde bulunan hasta dosyalarına gerek duyulmaktadır. Bu çerçevede dosya ve belgeler, Hekimlik Uygulama Bürosu tarafından, hastanın tedavi gördüğü Hastane’den istenmektedir. Ancak neredeyse son 5 yıldır kamu sağlık kuruluşlarının “direnci” ile karşılaşılmaktadır.

Meslek örgütünün yetkisinin bulunmadığı, Bilgi Edinme Hakkı Kanununa aykırı bir

talep olduğu, belgelerin doğrudan İl Sağlık Müdürlüğü'nden istenmesi gerektiği gibi nedenlerle, hasta dosyalarının, meslek örgütüne verilmesini engellemektedir.

Keza, Adli Tıp Kurumu ve Adalet Bakanlığı'ndan bilgi, belge istenmesi durumunda da benzer bir sıkıntı ile karşılaşilmektedir.

Sorun birçok kez yargıya taşınmış, uzun süren yargılama süreçlerinin sonunda Danıştay 10. Dairesi tarafından "yürütülen kamu hizmetinin bir gereği olarak" bu dosya, bilgi ve belgelerin Odaya verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Ancak bu kez de karşımıza Sağlık Bakanlığı Hukuk Müşavirliği'nin, 02.05.2006 tarih ve 6233 sayılı olumsuz görüşü çıkarılmaya başlanmıştır. Hastane Başhekimlikleri bu kez de, bu yazıya atıf yaparak, bilgi-belge vermeme tutumunu sürdürmektedir. Kısacası yargı kararlarına rağmen "sorun" çözülememiştir. Bu başlık altında devam eden çok sayıda dava bulunmaktadır.

7- "Hizmet Satın Alma" Nedeniyle Açılan Davalar

"Sağlıkta Dönüşüm Programı" çerçevesinde 2004 Mayıs ayında başlatılan süreçle, sağlık ve yardımcı sağlık personeli tarafından yerine getirilen hizmetler satın alınmaya (taşeron kanalıyla gördürülmeye) başlanmıştır. Uygulamada ağırlıklı radyoloji ve laboratuvar hizmetlerine yönelik karşımıza çıkan bu ihaleler, sadece Sağlık Bakanlığı bünyesinde değil, Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere, -maalesef- sağlık hizmetinin sunulduğu her yerde yaşanmaktadır.

Bu başlık altında çok sayıda dava açılmıştır/ açılmaktadır. Davaların bir bölümü yargının "hizmet satın alma" ve/veya "taşeronluk" konusundaki genel yaklaşımının bir parçası olarak, olumsuz olarak sonuçlanmıştır. Bir kısmı ise halen devam etmektedir. Bu konuyu yargı önüne taşımayı sürdüreceğiz.

8- Aile Hekimliği Uygulamasına Geçiş Sürecinde Açılan Davalar

1 Kasım 2010 tarihinde İstanbul'da aile hekimliğine "geçilmiş"tir.

İlk sorun aile hekimliği eğitimleri esnasında görevlendirilen ve bu görevlendirme nedeniyle ek hizmet puanı verilen eğitimcilere ilişkin yaşanmıştır. Sağlık Bakanlığı'na başvurularak, eğitimcilerin hangi bilimsel ve mesleki ölçütlere göre görevlendirildiği, kim tarafından belirlendiği sorulmuş, ancak cevap alınamamıştır. Dava devam etmektedir.

Ayrıca haksız şekilde elde edilen hizmet puanlarına dayanan yerleştirme işlemlerinin ve bu yerleştirmelerin dayanağı olan Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği'ne Ek 1'in 2. Maddesinin 2. Fıkrasının (a) bendinin ikinci paragrafının ve Ek-2'nin iptali talebiyle de dava açılmıştır. Bu dava da devam etmektedir.

Keza aile hekimliğine ilişkin başvurularımıza cevap alamamamız nedeniyle, Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve 6023 sayılı Kanun'un ihlali nedenleriyle de davalar ikame edilmiştir. Bu davalar da devam etmektedir.

9- Meslek Odasının Onayı Olmaksızın, Sosyal Güvenlik Kurumunca İşyeri Hekimlerine Verilen Yetkilerin İptali

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yayınlanan bir Genelge ile, işyeri hekimliği yetkilendirmelerinde "tabip odalarından onay alınmasını zorunlu tutmayan"

düzenlemeler getirilmiş, TTB'nin ikame ettiği dava sonucunda da bu düzenlemeler iptal edilmiştir.

Bunun üzerine, Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurularak, Genelge'nin yayınlandığı tarihten bu yana; *"Hekim Yetki'si verilen bütün işyeri hekimlerinin, meslek odasına bildirilmesi ve meslek odasının onayı olmaksızın, Kurumca verilen bütün 'hekim yetkileri'nin iptali"* istenmiş, ancak başvurumuz reddedilmiştir.

Bu nedenle açılan dava sonucunda Mahkeme; Tabip Odası onayı olmaksızın verilen işyeri hekimliği yetkileri konusunda işlem yapılması gerektiğini belirterek, SGK'nın bu tutumunu hukuka aykırı bulmuş ve iptal kararı vermiştir. Karar temyiz aşamasındadır.

10- Hekim Olmadığı İçin Disiplin İşlemi Yapılamayan ve/veya Hekim Olmakla Birlikte Suçun Niteliği Nedeniyle Ayrıca İlgili Savcılığa da Şikayetçi Olunması Gereken İhlaller Halinde Yapılan İşlemler;

- Tıp eğitimi almadığı ve yetkisi olmadığı halde, kendisini hekim olarak tanıtip, tıp merkezi mesul müdürlüğü yapanlar,
- İnternet yolu ile aracılık yapıp, mevzuatta yasaklandığı şekilde hekimlere iş temin eden şirketler,
- Yabancı uyruklu olduğu ve/veya çalışma izni bulunmadığı için, kaçak olarak çalışan/çalıştırılan tıp fakültesi mezunları
- Doktora nedeniyle edindiği "dr" ünvanını kullanarak, kendi geliştirdiği "tedavi yöntemlerini" uygulamak üzere sağlık kuruluşu açan kişiler
- Keza tıp doktoru olmayan ancak isimlerinin başında yer alan "Prof. Dr." ünvanını kullanarak, neredeyse hergün bir başka televizyon programına katılıp, bitkisel tedavi ile tüm hastalıkları iyileştirilebileceğini anlatan kişiler

aleyhinde şikayetçi olunmuştur. Bu şikayetlerimizin bir kısmı henüz Savcılık aşamasında takipsizlik kararı ile sonuçlanmış, keza itirazlarımız da reddedilmiştir. Bir kısmında ise ilgili iddianame düzenlenerek davalar açılmıştır. Davalar devam etmektedir.

B- İSTANBUL TABİP ODASI ALEYHİNDE AÇILAN DAVALAR:

Bu davaların neredeyse tamamını, Onur Kurulu tarafından verilen disiplin cezalarının iptali için ilgili hekim tarafından açılmış davalar oluşturmaktadır. Bu davalar arasında; reklam yasağının ihlali, hastaya karşı özen yükümlülüğünü yerine getirilmemesi, yanlış teşhis ve tedavi, aydınlatılmış onamın usulüne uygun olarak alınmaması, uzmanlık dışı girişim nedeniyle Onur Kurulu tarafından verilen disiplin cezalarının iptali konulu davalar bulunmaktadır.

**C- İSTANBUL TABİP ODASI YÖNETİCİSİ, TEMSİLCİSİ VE AKTİVİSTLERİNE KARŞI
veya BU KİŞİLER ADINA AÇILAN DAVALAR:**

Bu kategorideki davalar;

- İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu üyelerinin faaliyet ve çalışmaları nedeniyle karşı karşıya kaldığı soruşturmalar ve davalar,

- Basın yayın organlarında yer alan İstanbul Tabip Odası tüzel kişiliği ve/veya yöneticileri aleyhine gerçeğe aykırı haberler ile; hakaret vb. yayınlara karşı yapılan tekziplerin yanı sıra, takip edilen ceza ve hukuk davaları,
- Hastane temsilcisi veya aktivist olup; çalıştığı kurumda yürüttüğü faaliyetler nedeniyle hakkında işlem yapılan/ceza verilen/dava açılan hekimlerin davaları
- Odanın yalnız veya sendikalarla birlikte yaptığı etkinliklere katıldığı için (örneğin yemek ücretlerine ilişkin basın açıklamaları, 25 Kasım'da sendikaların çağrısı ile yapılan iş bırakma eylemleri, 19-20 Nisan G(ö)revi vb) disiplin cezası verilen, cezai soruşturma açılan hekimler ve diğer sağlık çalışanlarının hukuki işlem ve davaları,
- Oda tarafından oluşturulan bir bilimsel komisyonda yer aldığı ve/veya bu komisyon raporunun açıklandığı toplantıya katıldığı için disiplin cezası verilen hekim dosyaları,

olarak sıralanabilir. Son olarak Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası (Sağlık-Sen) İstanbul 2 No'lu Şubesi tarafından yapılan basın açıklamasında, İstanbul Tabip Odası; *"kanlı terör örgütünün uzantısı, malum partilerin arka bahçesi"* olarak adlandırılmıştı. Yaptığımız şikayet neticesinde, Sağlık-Sen Yönetim Kurulu üyeleri hakkında, TCK'nın 125. maddesinin (4) bendi uyarınca kamu davası ikame edilmiş ve yargılama neticesinde suçları sabit görülen üyeler cezalandırılmıştır.

D- AYNI KONUMDAKİ HEKİMLERİ VE MESLEĞİ ETKİLEYEN EMSAL NİTELİKTEKİ DAVALAR:

Bu kategorideki davalar, bir hekim adına üstlenilmiş olsa da, içeriği ve sonuçları itibarıyla aynı konumda bulunan çok sayıda hekimi ve mesleği etkileyen davalardır. Bu başlıkta örneğin;

1- Mecburi hizmet:

Başvurucuların mevcut durumları da, kişisel özellikleri de birbirinden farklı olduğu için, davalarda tartışılan kimi hususlar da farklılık göstermektedir.

Mecburi hizmet, hukuk büromuzca 2 defa Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşınmış olup, başvuruların biri iç hukuk yolları tüketilerek, diğer ise iç hukuk yollarından zaten sonuç alınamaması nedeniyle tüketilmeden yapılmıştır.

İç hukuk yollarını tüketerek yaptığımız başvuru, henüz AIHM tarafından değerlendirilmekte olup, diğer başvurumuz ise *"Sözleşme ve Protokolleri ile güvence altına alınan hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği yönünde bir belirti saptanmadığı"* gerekçesiyle kabul edilemez bulunmuştur.

2- İşyeri hekimliği:

İşyeri hekimliği sözleşmelerinin haksız feshinden kaynaklanan tazminatlarının tahsil edilmesi talepli davaların yanı sıra, hekimlerin serbest meslek makbuzu keserek çalıştıkları döneme ilişkin almaları gereken işçilik hakları da dava konusu edilmiştir.

İş Kanunu'nun 81. maddesine eklenen ve kamu kurum ve kuruluşlarında çalışmakta olan hekimlere, *aslı görevleri kapsamında*, işyeri hekimliği hizmeti gördürtmeyi düzenleyen fıkraya dayanılarak iş sözleşmeleri feshedilen hekimler için hem İş Mahkemesinde, hem İdari yargıda davalar açılmış ve 81. maddeye eklenen

fıkra yönünden Anayasaya aykırılık itirazında da bulunulmuştur. Ancak taleplerimiz kabul edilmemiştir, kararlar temyiz edilmiştir.

81. madde nedeniyle iş akdi feshedilen işyeri hekimlerinin, tazminat ve diğer işçilik alacaklarının tahsili talebiyle açılan davalarda ise, (fesih haklı nedene dayanmadığından) hekimlerin “işçilik alacaklarına hak kazandığı” sonucuna ulaşılmıştır. (Kararlar temyiz aşamasındadır)

Keza, yine 81. madde değişikliği sonrasında, işyeri hekimliği sözleşmesi feshedilmeyen ancak ücreti ödenmeksizin çalıştırılan bir hekim adına ikame ettiğimiz davada, hekimin sözleşmeye istinaden çalıştırıldığı dönem için ücret talebinin haklı olduğuna karar verilmiştir.

İşyeri hekimliği alanında, (eğitim ve tabip odası onayı başta olmak üzere) meslek örgütünün etkinliğini kırmak amacıyla çıkarılan Genelge ve Yönetmeliklere ve uygulanmalarından kaynaklanan ihlallere ilişkin bireysel davalar da takip edilmektedir.

“TTB tarafından verilen işyeri hekimliği sertifikasının geçersiz olduğu” gerekçesiyle, sözleşmesi işleme konulmayan bir hekim adına dava açılmıştır. Ki aslında bu husus daha önceki tarihlerde de yargıya taşınmış, her üç davada meslek örgütü lehine sonuçlanmıştır. Buna rağmen ısrarla aynı içerikte düzenleme yapılmaktadır. Bu hukuka aykırı düzenleme de yargı önüne götürülmüştür.

Son olarak; “Tam Gün” Yasası’nın 7. maddesi gerekçe gösterilerek, işyeri hekimliği yapanlardan, döner sermaye ek ödemeleri geri istenmeye başlamış ve bu hususta da çok sayıda başvuru alınmıştır. Dava açılması planlanmaktadır.

3- Hekime yönelik şiddet:

Yönetim Kurulu’nun 2002 yılında aldığı karar gereğince, şiddete maruz kalan hekimlerin davaları Hukuk Büromuz tarafından ücretsiz olarak takip edilmektedir.

Ağırlıklı başvuru konusu; maruz kalınan fiziki şiddet, hakaret, tehdit ile hastanelerde yeterli güvenlik personelinin bulunmamasından kaynaklanan güvenlik sorunlarıdır.

Bu kategoride hali hazırda 60’ı aşkın dava takip edilmekte olup, duruşma yoğunluğumuzun ağırlıklı bölümünü bu dosyalar oluşturmaktadır.

4- Sınavsız şef ve şef yardımcılığı atamaları, usulsüz sınavlarla yapılan atamalar:

Bilindiği gibi eğitici kadrolarına ilişkin Sağlık Bakanlığı düzenlemeleri defalarca Danıştay 5. Dairesi tarafından hukuka aykırı bulunmuştur. 2005 yılında Danıştay’ın incelemesinden kaçırarak amacıyla yapılan Kanuni düzenleme ise Anayasa Mahkemesi tarafından hukuka aykırı bulunmuştur. Ama kısa süre içerisinde ülke genelinde 176 şef ve şef yardımcılığı kadrosuna, kadrolar ilan edilmeden, başvurular alınmadan ve başvuranlar arasında bilimsel bir değerlendirme yapılmadan atamalar yapılmıştır. Bu nedenle hukuk büromuz tarafından başvuru hekimler adına çok sayıda dava takip edilmiş, davaların tamamı lehe sonuçlanmıştır. (hala sonuçlanmayan davalar bulunmaktadır)

Ancak Anayasa Mahkemesinin kararından hemen sonra, 5748 Sayılı Kanun yürürlüğe girmiş ve geçici 1. madde hükmüne dayanarak doçent ve profesör unvanına sahip olan hekimlerin (sınavsız) atanması için, Mart ayında 75, Haziran ayında 201, Ekim ayında 228 kadro ilan edilmiştir. Bu dönemlerin hepsinde çok sayıda ihlal yaşanmış, başvuru yapan hekimler adına davalar açılmıştır. Bu davaların bir kısmında olumlu, bir kısmında ise olumsuz sonuçlar alınmıştır. Ancak henüz kesinleşmiş karar bulunmamaktadır.

Uzun yıllardır beklenen sınav nihayet yapılmış, bu süreçte (özellikle sözlü sınav aşamasında) yaşanan ihlaller nedeniyle de bireysel davalar açılmıştır.

5- Yıllık izin:

Meslek örgütü faaliyetleri esnasında kullanılan izinlerin, yıllık izinden mahsup edilmesi, keza bilimsel toplantılara katılma sürelerinin yıllık izinden mahsup edilmesi ve döner sermaye hesaplamasında şua izni ve yıllık izin dönemlerinin dikkate alınmaması konulu davalar takip edilmektedir.

“Meslek örgütü faaliyetleri esnasında kullanılan izinlerin yıllık izinden mahsup edilmesi” işleminin iptali nedeniyle açılan davada, mahkeme “*Merkez Konsey üyesi olan davacının, **kamusal nitelikteki bu görevi dolayısıyla** katıldığı toplantı ve etkinlikler için aldığı izinlerin, yıllık izinden mahsup edilmesinde hukuka uyarlık bulamadığı*” gerekçesiyle iptal kararı vermiştir.

Bu karara rağmen İstanbul Tabip Odası yönetim kurulu üyelerinin bazıları yönünden, benzer sıkıntılar devam etmektedir. Bu enle benzer içerikte yeni dava açma hazırlığı sürmektedir.

6- İdare tarafından verilen disiplin cezaları:

İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu Üyeleri, Hastane Temsilcileri ve aktivistlerin yürüttükleri faaliyetler nedeniyle almış oldukları disiplin cezalarının iptali talebiyle tarafımızdan çok sayıda dava takip edilmektedir.

7- Suç duyuruları:

1 Mayıs 2007, 1 Mayıs 2008 ve 1 Mayıs 2009 tarihlerinde yaşanan olaylar nedeniyle şikayetçi olunmuştur. İfadelerin verilmesi, takipsizlik ve/veya işleme konulmama kararlarına itiraz süreçleri; 1 Mayıs 2007 ve 1 Mayıs 2008 tarihleri için yapılan şikayetlerde tamamlanmış, iç hukuk yolları tüketilerek, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne başvurulmuştur.

1 Mayıs 2009 tarihinde yaşanan olaylar nedeniyle yaptığımız şikayette, henüz bir karar verilmemiştir.

Ayrıca 1 Mayıs 2009 tarihinde yaşanan olaylar nedeniyle tazminat davası da açılmış, ancak dava reddedilmiştir. Karar temyiz aşamasındadır.

8- Tam Gün:

Tam Gün Yasası, geride bıraktığımız bir yılın kuşkusuz en yoğun gündemidir. Toplantılar, görüş ve değerlendirme yazıları, başvuru, şikayet, istifa, bilgilendirme (...) dilekçeleri gibi hukuki çalışmaların yanı sıra örnek nitelikte davalar da açılmıştır.

Son olarak; mesai saatleri değişen bir hekimin, işyeri hekimliği yaptığı işyerinde mesai saatlerinin, kamudaki mesai saatlerine uygun hale getirilmemesi nedeniyle, iş akdi feshedilmiş ve işçilik alacakları dava konusu edilmiştir. Yargılama devam etmektedir.

9- Diğer:

- Başhekim ve döner sermaye komisyonu kararlarıyla, döner sermayeden yapılan kesintiler,
- Tıpta uzmanlık alanına ilişkin davalar,
- İl içi ve il dışına yönelik geçici görevlendirmeler,
- “Stratejik personel” ve eş/sağlık durumu atama-ma-ları,
- Belediyelerin, muayenehanelerden işyeri açma ve çalışma ruhsatı istemesi,
- Maaş ve döner sermaye payı için ayrı ayrı iki kez vergi indirimi uygulanmış olması gerekçe gösterilerek, vergi indiriminin faiziyle birlikte geri alınması işlemi,
- Deontolojik kurallara ve meslek etik kurallarına uygun davrandığı halde, hakkında dava açılan ya da hakaret vb. davranışlara maruz kalan hekimler adına takip edilen davalar,
- ‘Emeklilik öncesi son defa emekli sandığına bağlı olarak çalışmadıkları’ gerekçesiyle, emekli sandığına bağlı olarak geçirilen dönem için emekli ikramiyesi ödenmemesi,
- ‘Adli vakanın bildirilmemesi’, ‘suçun bildirilmemesi veya geç bildirilmesi’ nedenleriyle hekimlerin yargılandığı davalar

değişik örnekler olarak sıralanabilir.

B Ö L Ü M - III -

İSTANBUL TABİP ODASI HUKUK BÜROSUNA AKTARILAN HUKUKİ SORUNLAR

Hukuk büromuza, aktarılan sıkıntılar çok çeşitlilik göstermektedir. Ancak hiç şüphesiz en büyük/en temel başlık “tam gün” sürecine ilişkindir.

Keza özellikle 27 Kasım tarihindeki değişiklikler sonrasında işyeri hekimliği alanına ilişkin başvuru ve sıkıntılar da son derece artmıştır.

Özel Hekimlik alanı ise neredeyse ayda bir yapılan Yönetmelik değişiklikleri, kadro sınırlamaları, muayenehanelere getirilen ağır fiziki koşullar ile adeta kanayan bir yara durumundadır. Özel hekimlik alanında bir yandan muayenehane açmanın önüne sayısız engel çıkarılırken, özel sağlık kuruluşunda ücretli çalışanlar yönünden de 4-5 ay gecikmeli ücret almak adeta sıradanlaşmış/normalleşmiştir. Sonuç olarak reel ücretler önemi oranda düşmüş, hekim emeği giderek değersizleştirilmiştir.

Bu başlıklar altında yapılan hekim başvurularına ilişkin ayrıntılı raporlar web sitesinde yer almaktadır. Bu raporları tekrarlamaksızın, asistan hekimler ve aile hekimlerine ilişkin raporları sunuyoruz.

ASİSTAN HEKİMLER TARAFINDAN YAPILAN BAŞVURULAR

Asistan hekimler tarafından Hukuk Büromuza yapılan başvurular, son yıllarda önemli oranda artmıştır. Hasta ve hasta yakınlarının sözlü veya fiziki saldırıları,

döner sermaye hesaplama ve ödemelerine ilişkin sıkıntılar, başka ülke vatandaşı (yabancı) asistanların ücret ve sosyal güvence sorunlarını da sıralamak gerekmele birlikte; uzmanlık eğitimine ilişkin sorunlar temel başvuru halini almıştır.

Bu yöndeki başvurular; eğitim şartlarının yetersizliği ile eğitim sorumlularının eğitimin niteliğini olumsuz etkileyen tavırları konularında yoğunlaşmaktadır. Başvurucuların neredeyse tamamı, eğitim ve araştırma hastanelerindeki asistan hekimlerdir.

Başvuruların çoğunluğunda, tek bir asistan değil, aynı klinikte eğitim almakta olan asistan hekimlerin neredeyse tamamı başvurmuş ve/veya aynı yakınmaları dile getirmiştir. Bireysel/tek tek başvurular, daha sınırlı sayıdadır.

Bir fikir vermesi için belirtelim ki Göztepe E.A.H, Ümraniye E.A.H., Bağcılar E.A.H, Yedikule E.A.H., Bakırköy Dr. Sadi Konuk E.A.H., Fatih Sultan Mehmet E.A.H., Haydarpaşa E.A.H., Haseki E.A.H. kliniklerinden çok sayıda -yaklaşık 100- asistan hekim başvuruda bulunmuştur.

Başvuruların ağırlıklı bölümünü Radyoloji, Kadın Hastalıkları ve Doğum branşlarından yapılan başvurular oluşturmaktaysa da; Göğüs Hastalıkları, Psikiyatri, Dahiliye, Göz Hastalıkları, Dermatoloji ve Beyin Cerrahisi branşları da şikayete konu olmuştur.

Başvurular arasında:

- Eğitim ve araştırma hastanelerinde asistan hekimlerin aralıksız çalışmak zorunda kalmaları sebebiyle eğitim yapılamaması, eğitim yapılmasına vakit kalmaması temel sorunlardan biri olarak öne çıkmaktadır.
- Önemli sorunlardan bir başkası; pek çok klinikte yeterli eğitim sorumlusu bulunmaması, var olan sorumluların da yetersiz kalmasıdır.
- Eğitim ve araştırma hastanelerinde dışarıdan hizmet alınması ve hizmet satın alınan firmaların personelinin hastanelerde çalışmaları da eğitim işlevini olumsuz etkilemektedir.
- Nöbet uygulamaları da öne çıkan şikayet konularındandır.
- Hastanelerdeki personel ve tıbbi cihaz eksikliği de uzmanlık eğitiminin niteliğini olumsuz etkilemektedir.
- “Performans” uygulamasının, uzmanlık eğitimini ve hekimler arasındaki çalışma barışını olumsuz etkilediğine ilişkin pek çok örnek/başvuru bulunmaktadır.
- Tüm bunlara ek olarak, mobbing (*duygusal taciz, yıpratma, yıldırma, eziyet vs*) yakınmalarının da son derece arttığını belirtmek gerekir. Mobbing konusundaki başvurular, özellikle klinik şeflerine ilişkindir. Bu duruma ilişkin çarpıcı örnekler; *hakaret etme, baskı altına alma, asistanlar arasında ayrımcılık yapma, müstehcen içerikli konuşma, etnik ayrımcılık yapma, cerrahi branşlarda vakadan uzak tutma/ ameliyata sokmama, başka branş seçmeye ve istifaya zorlama, tezini kabul etmemekle ve uzmanlığını “yakmak”la tehdit etme,*

tüm bunlara rağmen olumsuz sicil vermeme/başka kliniğe geçişe engel olma/rotasyona göndermeme... olarak sayılabilir.

AİLE HEKİMLERİ VE TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ HEKİMLERİNİN BAŞVURULARI
--

Bilindiği gibi, İstanbul'da 1 Kasım 2010 tarihinde aile hekimliği uygulamasına geçilmiştir. O tarihten bu yana, aile hekimleri ve toplum sağlığı merkezi hekimleriyle hukuk büromuzun da katılımıyla sayısız toplantı yapılmış, sorunları dinlenmiş, hak ve yükümlülükleri hakkında bilgi verilmiştir.

Bu toplantılarda ve günlük başvurularda aile hekimlerince ve toplum sağlığı merkezi hekimlerince çok fazla sıkıntı dile getirilmiştir.

- Adli tıbbi hizmetler, ölü muayenesi ve defin ruhsatı hizmetleri için ilgili mevzuata aykırı işlemler tesis edilmesi nedeniyle çok sayıda başvuru alınmış, itiraz dilekçeleri oluşturulmuştur. 1 Nisan 2011 tarihinde yürürlüğe giren Yönetmelik değişiklikleri de sorunu çözmemiştir.
- “Sanal” Aile Sağlığı Merkezi'ne yerleştirilen hekimler, bina kiralanması ve fiziki şartların oluşturulmasında oldukça sıkıntı çekmiş, kiralardan çok yüksek olması nedeniyle birçoğu aile sağlığı merkezini kuramamıştır.
- Toplum sağlığı merkezinde veya 112'lerde çalışan hekimler, boş aile sağlığı merkezlerini doldurmak için, sürekli olarak geçici görevlendirmelere maruz kalmıştır. İstanbul'da yaşanan tüm sıkıntılar hala geçici görevlendirme yoluyla çözülmeye çalışılmakta, birinci basamak hekimleri geçici görevlerle bunaltılmaktadır.
- Aile hekimliğine yerleştirilen hekimlere, maaşları ve giderler için ödenecek miktarlar, mevzuata göre ödenmesi gereken tarihten yaklaşık 1,5-2 ay sonra ödenmiştir.
- Aile hekimliğine geçmeden önce, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak, kamu sağlık kuruluşlarında mesleklerini icra eden hekimlerden, 15 Ekim 2010 tarihinde aldıkları maaşın 2/3'sinin geri istenmiştir. İstenen miktarın fazla olması nedeniyle, İstanbul Valiliği'ne başvuru da bulunulmuştur.
- Yeni Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile gündeme gelen ceza puanları da aile hekimlerinin başvuru konularındandır.
- Toplum sağlığı merkezlerinde çalışan hekimler yönünden ise; birinci basamakta görev yapan hekimlerin pek çoğu aile hekimliğine geçtiği için, toplum sağlığı merkezlerinde kalan hekimlerin yükünün çok artmış olması belirgin bir şikayet konusudur. TSMlerin görev sınırının tanımlanmamış olması ise en temel problemdir. Hekimler aile hekimlerinin mesai denetimlerini yapmak zorunda kalmaktan da çok şikayetçidir.
- Aile hekimleri 2011 yılı başında imzaladıkları 2 yıllık sözleşme nedeniyle oldukça yüklü bir damga vergisi ödemesi ile karşı karşıya kalmış, Torba Yasa 6009 sayılı Torba Yasa sonrasında itiraz/başvuru dilekçeleri oluşturulmuştur.

- Boş veya boşalan aile hekimliği pozisyonlarına, halen aile hekimi olarak görev yapan, bu nedenle zaten belli sayıda hastaya hizmet eden hekimler görevlendirilmiştir. Bu görevlendirmeler ile; aynı veya yakın yerlerdeki başka bir aile hekimine, hastalar “zimmetlenmekte”, daha yaygın ifadesiyle “emanet” edilmektedir. Hukuk büromuzca örnek dilekçeler hazırlanmıştır.
- Yaşanan bir diğer sorun da, hastanın hekimi seçme hakkı varken, aile hekiminin kendisine şiddet uygulasa da, taciz etse de, hasta “seçme” hakkının bulunmamasıdır. Emsal dava hazırlıkları devam etmektedir.
- Son olarak, Sağlık Bakanının ve Bakanlık müsteşarının İstanbul’a gelecek olması nedeniyle, cuma günü akşam saatlerinde aile hekimlerine gönderilen yazı ile hafta sonu mesai yaparak, bebek ve çocuk aşılarını tamamlamaları gerektiği bildirilmiştir. İlgili mevzuata göre, ortada deprem, sel, salgın hastalık gibi olağanüstü bir durum yokken, aile hekimlerinin mevzuat ile belirlenmiş, yanı sıra aile sağlığı merkezine de asılarak ilan edilmiş çalışma saatlerinden fazla çalışmaya zorlanması elbette ki hukuka uygun değildir.

İstanbul Tabip Odası
Hukuk Bürosu